

beknopt jaaroverzicht

Fries Museum

2014

ALGEMEEN

Oprichting

Stichting Het Fries Museum is opgericht op 30 december 1969 en is gevestigd aan het Wilhelminaplein 92, 8911 BS te Leeuwarden. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Friesland in het stichtingenregister onder nummer 41001215.

Statutaire doelstelling

Stichting Het Fries Museum heeft ten doel:

- het inrichten en exploiteren van musea, in het bijzonder de musea voorheen in beheer bij de vereniging Het Fries Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde gevestigd te Leeuwarden, waarvan in het bijzonder te noemen het museum "Het Fries Museum" te Leeuwarden, van welk museum deel uitmaakt de afdeling Verzetsmuseum, met betrekking tot de geschiedenis van het verzet in de Tweede Wereldoorlog;
- en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Het vermogen van de stichting wordt gevormd door:

- subsidies, bijdragen, retributies en donaties;
- schenkingen, erfstellingen en legaten;
- alle andere verkrijgingen en baten.

Missie

Het Fries Museum inspireert Friezen en niet-Friezen door kunst, cultuur en geschiedenis van en in Friesland te laten leven.

Cultural Governance

De Bestuurlijke organisatie van Stichting Het Fries Museum werkt volgens een model met een interne toezichthouder. Deze Raad van Toezicht toetst het artistiek-inhoudelijke beleid van het museum marginaal, ziet toe op een doelmatige en controleerbare besteding van de middelen, adviseert de directie en ondersteunt waar nodig bij het leggen en onderhouden van externe contacten. De Raad van Toezicht spreekt zich uit over de begroting en jaarrekening. Hij is tevens verantwoordelijk voor de aanstelling, de honorering, het functioneren en het ontslag van de leden van de directie.

De directie is eindverantwoordelijk voor alle aspecten van beleid, zowel inhoudelijk, financieel als organisatorisch.

Samenstelling Directie

Het bestuur van Stichting Het Fries Museum wordt gevormd door Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Prinsessehof. Deze stichting kende in 2014 de volgende samenstelling van de directie:

Mw. drs. S.M. Bak, algemeen directeur

Dhr. Ir. R. Woering, zakelijk directeur (tot 1 mei 2014)

Samenstelling Raad van Toezicht

Het bestuur van Stichting Het Fries Museum wordt gevormd door Stichting Beheer Fries Museum / Keramiekmuseum Princessehof. Deze stichting kende in 2014 de volgende samenstelling van de Raad van Toezicht:

Raad van Toezicht				
Stichting Beheer Fries Museum/Keramiekmuseum Princessehof				
<u>Rooster van aftreden</u>				
Naam	Termijn	Aantreden	Aftreden	Einde termijn
De heer prof. dr. L. Koopmans (vz)	2e	apr-06	apr-14	apr-14
De heer drs. D. de Goede	3e	apr-06	n.b.	apr-16
Mevrouw E.M. Witsen-Elias	2e	dec-06	n.b.	dec-14
De heer mr. drs. K.J. van Dijk	2e	jun-07	jun-14	jun-15
Mevrouw H.C. Alberdingk Thijm	2e	okt-07	n.b.	okt-15
De heer R .Mulder	2e	okt-09	n.b.	okt-17
De heer prof. dr. R. Ekhart	1e	dec-13	n.b.	dec-17
De heer drs. K.J. Storm (vz)	1e	mrt-14	n.b.	mrt-18

Subsidiëring Provincie Fryslân

De belangrijkste subsidieverstrekker van Stichting Het Fries Museum is de provincie Fryslân. Op grond van een jaarlijks in te dienen productplan en productbegroting kent de provincie een beschikking tot verlening van budgetsubsidie toe. In deze beschikking wordt ook de periode genoemd waarvoor de provincie voornemens is de budgetsubsidie toe te kennen. Op basis van de Algemene Wet Bestuursrecht is het niet meer mogelijk meerjarige subsidieovereenkomsten af te sluiten.

Na afloop van ieder jaar legt het museum aan de hand van een productverslag en een productafrekening een inhoudelijke en financiële verantwoording af van de gerealiseerde producten en resultaten. Daarnaast wordt er om de vier jaar een meerjarenbeleidsplan opgesteld.

In 2014 heeft, een jaar na opening van het nieuwe Fries Museum, een evaluatie plaatsgevonden met de Provincie Fryslân over de subsidiëring van het nieuwe Fries Museum.

Vrijstelling successie- en schenkingsrecht

Op grond van artikel 32, eerste lid, onderdeel 3 en artikel 33, eerste lid, onderdeel 4 van de Successiewet 1956 zijn verkrijgingen door gerangschikte algemeen nut instellingen, waaronder Stichting Het Fries Museum, geheel vrijgesteld van successie- en schenkingsrecht. Met ingang van 1 januari 2008 wordt Stichting Het Fries Museum door de belastingdienst middels een beschikking formeel aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling.

Controleverklaring

De jaarrekening 2014 van Stichting Het Fries Museum is door Deloitte Accountants B.V. gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

VERSLAG VAN DE DIRECTIE

Algemeen

Na de opening in september 2013 was 2014 het eerste volledige jaar voor het Fries Museum in het nieuwe gebouw op het Zaailand. Ruim 110.000 bezoekers hebben het museum bezocht. 44% van de bezoekers komt uit Friesland, 56% uit andere delen van het land. De bezoeker waardeerde het museum met gemiddeld een 8.1.

In 2014 hebben de eerste wisselingen in de presentaties plaatsgevonden. In de eerste helft van het seizoen met onderwerpen vooral gericht op bezoekers uit Friesland (Vlaskamp) en in het najaar daarnaast ook onderwerpen voor landelijk publiek (Noorderlicht, New Horizons, Benner). In 2014 zijn de programma's voor het onderwijs ontwikkeld en is er een activiteitenprogramma opgezet, gericht op deelnemers uit Friesland. Het programma voorziet in het trekken van nieuwe bezoekers, een eerste kennismaking en verdieping. Naast de activiteiten trekken we veel nieuwe museumbezoekers met ontvangsten. Wij doen veelvuldig publieksonderzoek en gebruiken de resultaten daarvan voor de verbetering van ons bestaande aanbod en het ontwikkelen van nieuw aanbod.

Achter de schermen heeft het museum een bijdrage geleverd aan het Kollekjesintrum Fryslân, waarvoor een definitief ontwerp en de bestekken zijn opgeleverd. In 2014 zijn de oude gebouwen van het museum op de oude locatie herbestemd. Het Eysingahuis is overgedragen aan de Stichting Hendrick de Keyser en wordt na een grondige restauratie en renovatie bestemd voor appartementen. De bel-etage wordt door het museum ingericht als 18de eeuwse adellijk woonhuis. Voor de overdracht aan Hendrick de Keyser is de collectie in het Eysingahuis verhuisd naar de andere panden aan de Turfmarkt en is het Eysingahuis opgeleverd. De huur van de Kanselarij was al eerder opgezegd en de collectie is verhuisd. De onderliggende leningen aan het museum van het Fries Genootschap en de Stichting Verzetsmuseum Fryslân zijn kwijtgescholden.

In 2014 is het project Kwaliteitsslag dat in 2013 van start is gegaan, afgerond. Hiervoor is een afzonderlijke subsidie van de provincie Fryslân verkregen. Daarover wordt apart verantwoording afgelegd. Onderdeel van de kwaliteitsslag was een reorganisatie. Deze was in april volledig afgerond. De nieuwe kleinere organisatie staat en loopt goed. Een ander onderdeel van de Kwaliteitsslag was de implementatie van een nieuw ERP systeem. Dat is in 2014 ingevoerd.

Het museum is gestart met de voorbereidingen voor de programmering voor Culturele Hoofdstad 2018 waarvoor het eerste project al in 2016 staat gepland. De afspraak om het nieuwe Fries Museum in het eerste jaar na opening te evalueren is ingezet in de vorm van een benchmark waarin verschillende musea worden vergeleken.

Collecties

In 2015 wordt een deel van de collectie afgestoten dat niet aan de kwaliteitseisen van het collectiebeleid voldoet. Dit heeft geen financiële gevolgen. De afgeslankte collectie wordt begin 2016 overgebracht naar het nieuwe provinciale Kolleksjesintrum. Het museum voert het ontzamen transparant uit en op zo'n manier dat alle besluiten navolgbaar en controleerbaar zijn en de relevante collectie-eigenaren en andere belanghebbenden betrokken zijn bij het proces. De randvoorwaarden voor afstoting van overtollige collectieonderdelen in het Fries Museum zijn in 2014 geformuleerd en goedgekeurd door de raad van toezicht. Het ontzamelplan houdt rekening met de geldende wet- en regelgeving en afstemming met belanghebbenden. Het ontzameltraject wordt in twee fases uitgevoerd in de lopende en de daaropvolgende beleidsperiode, tot

2020.

In verband met de voorbereidingen van het Kolleksjesintrum is er een bruikleenstop van kracht vanaf de zomer van 2014, tot na de afronding van de collectieverhuizing naar het nieuwe depot, voorjaar 2016. Het museum probeert zoveel mogelijk collectie buiten de eigen muren te tonen. Na de depotverhuizing kan het museum bruikleengevers nog beter faciliteren dan voorheen.

Om de collectieverzekering van het museum verantwoord en financieel haalbaar te houden, zijn in 2014 met een aantal collectie-eigenaren, onder wie de provincie Fryslân, de gemeente Leeuwarden en de Ottema-Kingma Stichting gesprekken begonnen om in gezamenlijkheid te komen tot een nieuw verzekeringsmodel. Het museum laat zich voor dat nieuwe model adviseren door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Het voornemen is om dit proces in 2015 af te ronden.

Het Fries Museum draagt bij aan het Deltaplan digitalisering van de Provincie Fryslân. De plannen daarvoor zijn in 2014 ingediend. Doel is zoveel mogelijk van de kerncollectie te digitaliseren en voor eenieder toegankelijk te maken.

Publiek en programma

Het Fries Museum sluit het jaar 2014 af met 110.817 bezoekers, een verdubbeling ten opzichte van de oude locatie. Sinds de opening door Koningin Máxima op 13 september 2013 bezochten al 174.000 mensen het nieuwe museum. Het museum wordt hoog gewaardeerd, met een 8,1 als gemiddeld rapportcijfer. Maar liefst 97% van de bezoekers geeft aan dat ze het museum aan anderen zouden aanraden. 60 procent van de bezoekers kwam van buiten Friesland, het merendeel kwam speciaal voor het museum hiernaartoe. Het museum heeft in 2014 aan publiciteit een totale mediawaarde gegenereerd van € 4.535.111.

Tentoonstellingen

Noorderlicht vanaf 31.08.2014 t/m 26.10.2014

New horizons vanaf 21.11.2014 t/m 22.03.2015

Gerrit Benner vanaf 04.10.2014 t/m 01.03.2015

Aanwinsten hedendaagse kunst vanaf 27.06.2014 t/m 17.08.2014

Zilveren herinneringen vanaf 29.05.2014 t/m 17.08.2014

De vergeten tuinen van Gerrit Vlaskamp vanaf 05.04.2014 t/m 14.09.2014

Bennerprijs vanaf 07.02.2014 t/m 11.05.2014

Farmers & Ranchers vanaf 21.11.2014 t/m 10.05.2015

De Kameleon en het raadsel van de zilveren vork vanaf 07.02.2014 t/m 11.05.2014

Etalage: topontwerpers geïnspireerd door de Gouden Eeuw vanaf 26.07.2014 t/m 30.08.2015

In 2014 presenteerde het Fries Museum uiteenlopende tentoonstellingen. Bij 'Zilveren herinneringen', die in juni werd geopend, konden mensen hun eigen geboortelepel inbrengen. Hier kwamen honderden belangstellenden op af. Een uniek tentoonstellingstweeluik was het resultaat van een samenwerking met Museum Belvédère in Heerenveen-Oranjewoud. 'Gerrit Benner' werd sinds oktober breed uitgemeten en hoog gewaardeerd in de landelijke pers. Hier werd met een uitgekende advertentiecampagne op ingehaakt. Met 'New Horizons' laat het museum samen met het Next Gen Art Event zien hoe de wisselwerking tussen kunst en games spannende crossovers oplevert. Een presentatie rondom de Kameleon is specifiek gericht op gezinnen met jonge kinderen. Met 4 presentaties in het Medisch Centrum Leeuwarden bereikte het Fries Museum bovendien honderdduizenden potentiële museumbezoekers uit de regio.

Economische betekenis

Uit onderzoek blijkt dat 56% van de bezoekers afkomstig was van buiten de provincie. Van hen kwam nog eens bijna 60% speciaal voor het museum naar Friesland. Gemiddeld spendeerden zij € 46,- in de stad, dit betekent dat het Fries Museum in 2014 zorgde voor een kapitaalinjectie van ruim € 1.700.000,- in de lokale economie.

Jong bezoek

Meer dan 18.000 kinderen en jongeren bezochten het Fries Museum. Ruim 8.000 kinderen en jongeren hadden met hun klas een leerzame middag in het museum. De lesprogramma's laten leerlingen op een prikkelende manier kennis maken met de risico's van het wonen in het waterrijke Friesland, de Tweede Wereldoorlog, en de wereld voorbij de horizon. Op 12 februari droeg directeur Saskia Bak tijdens een feestelijke ceremonie een aantal taken over aan Kees Tromp. Hij was de eerste kinderdirecteur van het museum en stond gedurende een jaar het Fries Museum met raad en daad bij. Veel van de bijna 10.000 kinderen en jongeren die het museum buiten school om bezochten, kwamen voor de activiteiten die het museum in de schoolvakanties organiseerde. Het dynamische activiteitenprogramma wordt actief naar buiten gebracht en begint inmiddels echt bekendheid te krijgen in de regio. Maar liefst 70% van de gezinnen die voor deze vakantieactiviteiten kwam, kwam voor het eerst naar het museum.

Online

De website van het Fries Museum werd in 2014 ruim 180.000 keer bezocht, een stijging van 12,5% ten opzichte van vorig jaar. Ook op social mediagebied was het een goed jaar. Het aantal volgers op Twitter steeg van 6.395 naar 7.577. Op Facebook schoot het museum omhoog van 4.993 naar 12.630 fans, daarmee neemt het Fries Museum de eerste positie in op de lijst van musea in Noord- Nederland.

Vrienden

De particuliere vriendenclub van het museum kent inmiddels 675 leden die het Fries Museum financieel en moreel steunen. Bovendien heeft het museum 37 zakelijke vrienden, die jaarlijks minimaal € 1.000 bijdragen. Er werden in 2014 maar liefst 123 zakelijke evenementen georganiseerd, waaronder de Zorgmanifestatie van De Friesland Zorgverzekeraar, een fundraising van het Ronald McDonaldfonds en het nationale Museumcongres

Financieel

Het eigen vermogen, de waarde van bezittingen verminderd met de waarde van alle schulden, is de buffer van een organisatie om financiële risico's af te dekken. Voor Stichting het Fries Museum zijn de risico's die de organisatie loopt in beeld gebracht om zodoende de hoogte van het noodzakelijke eigen vermogen te kunnen bepalen. Daarbij is rekening gehouden met de kans en de impact van ieder risico. Belangrijke risico's zijn de subsidie-inkomsten, risico's met betrekking tot het gebouw en risico's met betrekking tot de kwaliteit van het museale product en de aantrekkingskracht op het publiek.

De Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht zijn in 2014 in gezamenlijkheid tot de conclusie dat een eigen vermogen van ongeveer € 1,5 miljoen nodig is om de risico's zelfstandig te kunnen dragen. In dat opzicht is het eigen vermogen ultimo 2014 toereikend. In 2014 zijn met de Provincie Fryslan, de belangrijkste subsidiegever van Stichting Het Fries Museum, nadere afspraken gemaakt over de vorming van reserves. In 2015 zullen de afspraken verder geformaliseerd.

Leeuwarden, 23 maart 2015
drs S.M. Bak, directeur

BEZOEKGEGEVENS

Bezoekers	2013	2014	2015	2016
Entrée volbetalend	14730	25705		
Volwassenen	12182	21652		
Jeugd t/m 17 jaar	1107	2230		
Groep/arrangement	1441	1823		
Entrée gereduceerd tarief	9420	15609		
Volwassenen	7904	11936		
Jeugd t/m 17 jaar	907	1383		
Groep/arrangement	609	2290		
Entrée gratis	11757	10115		
Volwassenen	2433	5733		
Jeugd t/m 17 jaar	750	1883		
Opening	8574	2499		
Onderwijs	3140	7859		
Primair onderwijs	165	2432		
Voortgezet onderwijs	662	3921		
Hoger onderwijs	54	491		
Begeleiding	332	956		
Rondleidingen/educatie	1927	59		
Museumjaarkaart	26567	51529		
Volwassenen	25812	49987		
Jeugd	755	1542		
Totaal	65614	110817		

Bezoekgegevens (oud) Fries Museum (situatie voor opening (nieuw) Fries Museum per 13 september 2013)

Bezoekgegevens	2012	2011	2010
<i>Aantal bezoekers</i>	17.091	27.995	43.116
<i>Volwassenen</i>	2.732	6.634	8.214
<i>Jongeren 13 tot 18 jaar</i>	222	642	586
<i>Kinderen tot 13 jaar</i>	1.320	1.523	2.683
<i>Bezoekers Museumkaart</i>	3.942	7.118	10.118
<i>Gratis bezoekers</i>	2.990	4.838	11.893
<i>Museumweekend</i>	932	1.082	2.103
<i>Bezoekers in onderwijsverband</i>	3.947	5.583	6.706
<i>Overigen</i>	1.006	575	813

BALANS PER 31 DECEMBER 2014 – na resultaatbestemming

	31.12.2014		31.12.2013	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en installaties	13.534		0	
Inventaris en inrichting	520.647		589.103	
Museale inventaris en inrichting	32.672		40.840	
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering	0		2.064.775	
Niet aan het productieproces dienstbare MVA	1.431.086		0	
		1.997.939		2.694.718
Financiële vaste activa				
Verbonden partijen	0		2.268.901	
		0		2.268.901
Vorraden				
Overige voorraden	54.599		21.601	
		54.599		21.601
Vorderingen				
Debiteuren	292.961		365.987	
Verbonden partijen	177.437		139.728	
Overlopende activa	471.863		1.072.010	
		1.008.625		1.577.725
Liquide middelen				
Banken	2.092.376		2.556.637	
Kasmiddelen	24.608		29.034	
		2.116.984		2.585.671
		5.178.147		9.148.616

	31.12.2014		31.12.2013	
	€	€	€	€
<i>PASSIVA</i>				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	1.701.717		983.308	
Provinciale reserve	6.613		0	
Bestemmingsreserves	121.538		121.538	
		1.829.868		1.104.846
Voorzieningen				
Voorziening jubilea	31.819		28.672	
Voorziening onderhoud	287.145		181.802	
Voorziening kwaliteitsslag	0		493.657	
		318.964		704.131
Langlopende schulden				
Overige schulden		1.577.503		3.962.265
Kortlopende schulden				
Crediteuren	329.629		431.704	
Verbonden partijen	18.031		58.125	
Belastingen en premies SV	337		135.657	
Overlopende passiva	659.060		398.838	
Vooruitontvangen subsidiebijdragen	401.500		2.302.117	
Aflossingsverplichtingen	43.255		50.933	
		1.451.812		3.377.374
		<u>5.178.147</u>		<u>9.148.616</u>

EXPLOITATIEREKENING OVER 2014

	Rekening 2014	Begroting 2014	Rekening 2013
	€	€	€
BATEN			
Opbrengsten:			
- Directe opbrengsten	1.044.746	492.200	620.531
- Indirecte opbrengsten	807.229	0	611.529
Bijdragen:			
- Subsidies Provincie Fryslân	2.798.366	2.798.366	2.792.577
- Bijdrage kwaliteitsslag Provincie Fryslân	0	0	750.000
- Overige subsidies en bijdragen	230.500	0	585.433
<i>Som der baten</i>	<u>4.880.841</u>	<u>3.290.566</u>	<u>5.360.070</u>
LASTEN			
Salarissen, sociale lasten en pensioenlasten *	2.346.068	1.458.016	2.526.593
Afschrijvingen op vaste activa	117.695	158.200	109.913
Huurlasten	84.196	84.067	85.776
Aankopen	67.363	63.100	114.526
Overige lasten:			
- Collectie- en publieksfunctie	801.041	505.000	155.854
- Huisvestingskosten	940.050	708.000	809.259
- Kantoorkosten	212.945	170.500	165.871
- Publiciteitskosten	90.014	100.000	40.671
- Diverse personeelskosten	108.074	122.750	106.492
- Kosten kwaliteitsslag	0	0	750.000
- Overige kosten	152.240	1.000	253.980
Projecten	66.594	25.000	430.317
<i>Som der lasten</i>	<u>4.986.280</u>	<u>3.395.633</u>	<u>5.549.252</u>
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	182.144	105.767	181.733
Rentelasten en soortgelijke kosten	70.092	700	70.387
Saldo uit rentebaten en rentelasten	<u>112.052</u>	<u>105.067</u>	<u>111.346</u>
Bijzondere baten	2.268.907	0	0
Bijzondere lasten	-2.268.907	0	0
Saldo uit bijzondere baten en lasten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Exploitatieresultaat	<u>6.613</u>	<u>0</u>	<u>-77.836</u>
Resultaat Project Nieuw Fries Museum	<u>718.409</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Resultaat	<u>725.022</u>	<u>0</u>	<u>-77.836</u>

* In deze salariskosten zijn opgenomen de salariskosten van personeel dat bij het Fries Museum op de loonlijst

staat maar werkzaam is voor andere organisaties, zoals het Prinsessehof. Deze kosten worden doorbelast en worden verantwoord onder Baten/Indirecte opbrengsten. In 2014 bedroegen de netto salariskosten van het Fries Museum € 1.600.000.